

Lovforslag nr. L 171. Fremsat den 13. marts 1980 af ministeren for Grønland

Forslag

til

Lov for Grønland om Det offentlige Aftalenævn

§ 1. Loven omfatter fastlæggelse af løn- og ansættelsesvilkår ved kollektive overenskomster og aftaler m.v. for ansatte i den offentlige forvaltning.

Stk. 2. Loven omfatter ikke løn- og ansættelsesvilkår for tjenestemænd og andet personale, der er omfattet af hovedaftalen vedrørende tjenestemænd i Grønland. Ministeren for Grønland kan bemyndige aftalenævnet til på sine vegne at føre forhandlinger og indgå aftaler med tjenestemændenes centralorganisationer i overensstemmelse med reglerne i §§ 41-45 i lov om statens tjenestemænd i Grønland.

§ 2. Med henblik på at opnå ensartede løn- og ansættelsesvilkår i den offentlige forvaltning i Grønland oprettes et nævn, der betegnes Det offentlige Aftalenævn, hvori staten, Grønlands hjemmestyre og de grønlandske kommuner er repræsenteret.

§ 3. Aftalenævnet repræsenterer som part arbejdsgiverne i den offentlige forvaltning i Grønland efter reglerne i stk. 2-3.

Stk. 2. Aftalenævnet indgår og opsig kollektive overenskomster og aftaler m.v. som nævnt i § 1, stk. 1.

Stk. 3. Aftalenævnet træffer beslutning om iværksættelse af arbejdsretlige forholdsregler og er part i arbejdsretlige anliggender, herunder i voldgiftssager og ved mægling.

§ 4. På områder, hvor aftalenævnet har indgået kollektive overenskomster eller aftaler m.v. vedrørende løn- og ansættelsesvilkår, må arbejdsgiverne i den offentlige forvalt-

ning i Grønland kun ansætte arbejdstagere på de i aftalerne m.v. fastsatte vilkår.

§ 5. Aftalenævnet ledes af en bestyrelse, der består af en formand og 6 andre medlemmer. Formanden udnævnes for 4 år af statsministeren efter fælles indstilling fra ministeren for Grønland, Grønlands hjemmestyre og De grønlandske kommuners Landsforening. Af de øvrige medlemmer udpeges 2 af ministeren for Grønland, 2 af Grønlands hjemmestyre og 2 af De grønlandske kommuners Landsforening.

Stk. 2. Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når formanden og mindst 1 medlem fra hver af de i aftalenævnet repræsenterede myndigheder er til stede.

Stk. 3. Beslutninger træffes ved stemmeflerhed, hvor intet andet særligt er bestemt. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme afgørende.

Stk. 4. Bestyrelsens beslutninger indføres i en beslutningsprotokol, der efter hvert møde underskrives af de tilstedeværende medlemmer.

§ 6. Enhver af de i aftalenævnet repræsenterede myndigheder, jfr. § 2, kan på et møde, hvor der træffes beslutning om indgåelse af en kollektiv overenskomst eller aftale m.v. på nærmere angivne vilkår eller om opsigelse af en sådan ved erklæring til beslutningsprotokollen kræve, at beslutningen ikke skal omfatte arbejdstagere under denne myndighed.

Stk. 2. Afgives erklæring som nævnt i stk. 1, træffer myndigheden bestemmelse om, på

hvilke vilkår aftalenævnet skal indgå aftalen eller overenskomsten for disse arbejdstagere.

§ 7. Bestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden og de nærmere regler om arbejdets fordeling mellem bestyrelse og sekretariat, jfr. § 8.

Stk. 2. Beslutninger efter stk. 1 skal vedtages eenstemmigt af bestyrelsen.

§ 8. Aftalenævnets daglige forretninger varetages af et sekretariat, der ledes af en sekretariatschef.

Stk. 2. Sekretariatet består af en afdeling i Danmark og en afdeling i Grønland. Hver afdeling ledes af en afdelingsleder.

§ 9. Udgifter til aftalenævnets virksomhed afholdes af de i § 2 nævnte myndigheder med hver en trediedel, medmindre andet vedtages eenstemmigt af bestyrelsen.

§ 10. Såfremt aftalenævnet som part i arbejdsretlige tvister pålægges eller tilkendes bod, erstatning eller andre ydelser, deles ydelserne mellem de i aftalenævnet repræsenterede myndigheder i forhold til det antal arbejdstagere under hver myndighed, som den arbejdsretlige tvist har omfattet.

Stk. 2. Bestyrelsen kan ved eenstemmig beslutning vedtage en anden fordeling af ydelserne.

§ 11. Beslutninger, der træffes af bestyrelsen, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 12. Loven træder i kraft den 1. oktober 1980.

Stk. 2. Aftalenævnet indtræder med virkning fra 1. april 1981 i de rettigheder og forpligtelser, som følger af kollektive aftaler og overenskomster indgået af ministeren for Grønland før lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. For at undgå en uheldig konkurrence mellem staten, Grønlands landsråd og kommunerne i Grønland eller mellem kommunerne indbyrdes om arbejdskraften i Grønland med en deraf følgende stigning i det offentlige lønniveau blev ved lov nr. 634 af 19. december 1975 om ændring af lov om Grønlands landsråd og kommunalbestyrelser m.v. – Folketingstidende 1975–76, sp. 2388, 2778, 3178 og 3487; Tillæg A, sp. 2011; Tillæg B, sp. 347; Tillæg C, sp. 127 – gennemført en ordning, hvorefter kollektive *overenskomster* og aftaler med virkning for staten, landsrådet og kommunerne i Grønland skulle indgås af ministeren for Grønland som arbejdsgiverpart. Forud for forhandlinger med personaleorganisationer om indgåelse af kollektive overenskomster eller aftaler skulle ministeren for Grønland optage forhandling med landsrådet og De grønlandske kommuners Landsforening med henblik på fastlæggelse af en fælles lønpolitik for de offentlige arbejdsgivere i Grønland.

Kommissionen om hjemmestyre i Grønland har i sin betænkning indgående overvejet, hvorledes den nødvendige koordinering af det offentlige lønpolitik i Grønland efter hjemmestyrets indførelse kan sikres samtidig med, at hjemmestyret og kommunerne sikres størst mulig indflydelse på og ansvar for lønudviklingen i Grønland. Det var kommissionens opfattelse, jfr. de almindelige bemærkninger til forslaget til lov om Grønlands hjemmestyre – Folketingstidende 1978–79, Tillæg A, sp. 407 – at de nævnte hensyn mest hensigtsmæssigt kunne imødekommes ved etablering af et nyt offentligt organ – et aftalenævn – hvori staten, hjemmestyret og kommunerne var ligeligt repræsenteret. Aftalenævnet skulle være arbejdsgiverpart i alle kollektive overenskomster og aftaler vedrørende personale ansat i den offentlige forvaltning i Grønland bortset fra tjenestemænd og skulle i forbindelse hermed søge at fastlægge en fælles lønpolitik for de offentlige arbejdsgivere. For at forhindre, at en af de i nævnet repræsenterede myndigheder af de andre myndigheder blev

påtvunget udgiftskrævende vilkår, som myndigheden ikke kunne tilslutte sig, skulle der ifølge kommissionens forslag være mulighed for en myndighed til at forlange, at vilkår i en aftale eller overenskomst ikke skulle omfatte ansatte under denne myndighed.

Nærværende lovforslag er udarbejdet i overensstemmelse med de af hjemmestyrekommissionen skitserede retningslinier.

Løn- og ansættelsesforhold for hjemmestyrets og kommunernes personale er omfattet af henholdsvis sagsområdet »Grønlands styrelsesordning« og sagsområdet »Styrelsesordning for kommunerne«, jfr. pkt. 1 og 2 i bilaget til loven om Grønlands hjemmestyre.

Ved forslaget om, at der ved lov oprettes et aftalenævn, har hjemmestyrekommissionen forudsat, at regelfastsættelsen vedrørende indgåelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v. for hjemmestyrets og kommunernes personale ikke er overtaget af hjemmestyret. Der tilsigtes ikke med loven nogen fravigelse af hjemmestyrelovens principper om hjemmestyrets overtagelse af sagsområder. Hjemmestyret kan således uanset loven overtage den del af ordningen, der vedrører hjemmestyrets og kommunernes personale, i medfør af hjemmestyrelovens § 4.

Det skal fremhæves, at lovens ordning alene fastsætter regler for indgåelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v. Spørgsmålet om et eventuelt offentligt indgreb, der kan blive nødvendigt, hvis overenskomster ikke kan indgås på grund af uoverensstemmelse mellem aftalenævnet og lønmodtagerorganisationerne, er ikke reguleret af loven. Ministeriet for Grønland forudsætter, at et eventuelt indgreb for så vidt angår hjemmestyrets og kommunernes personale vil blive foretaget af hjemmestyret på grundlag af hjemmestyrelovens § 4, medens et indgreb for så vidt angår statens personale fortsat må foretages af rigsmyndighederne ved eller med hjemmel i lov.

Lovforslaget medfører ingen ændring i den hidtidige ordning, hvorefter forvaltningen af konkrete

personaleforhold varetages af den enkelte arbejdsgiver.

Lovforslaget har været sendt til udtalelse hos de lønmodtagerorganisationer, med hvilke Ministeriet for Grønland har indgået overenskomster. Under stedfundne drøftelser er der givet tilsagn om, at der med organisationerne skulle optages forhandlinger med henblik på en eventuel revision af loven, når aftalenævnet havde virket en vis periode, f. eks. pr. 1. oktober 1982.

2. Hjemmestyrekommissionen har i betænkningen beskæftiget sig med fastsættelsen af løn- og ansættelsesvilkårene for de *statstjenestemænd*, der skal overgå til ansættelse under hjemmestyret. Kommissionen peger på, at de nuværende statstjenestemænds pension garanteres af staten, og at pensionsreglerne i tjenestemandspensionsloven er knyttet snævert til tjenestemændenes løn. Det anføres videre, at statstjenestemændenes forhandlingsret er garanteret ved lov om statens tjenestemænd i Grønland. Endelig anføres det, at staten må have en væsentlig interesse i, at tjenestemandreglerne i Danmark og i Grønland af hensyn til rekrutteringen af personale til Grønland bør være i høj grad sammenfaldende.

Kommissionen foreslår på denne baggrund, at tjenestemandsaftaler også for fremtiden indgås med staten som part, idet det tilføjes, at det findes hensigtsmæssigt, om også hjemmestyrets og kommunernes tjenestemænd følger de regler, der gælder for statens tjenestemænd. Kommissionen anfører, at en sådan samordning vil kunne ske i det foreslåede aftalenævn, men at samordningen også kan ske uden for dette.

Ved landstingslov nr. 9 af 25. oktober 1979 om lønning- og pensionsforhold m.v. for tjenestemænd ansat under Grønlands hjemmestyre er der nu sikret hjemmestyrets tjenestemænd vilkår svarende til de for statens tjenestemænd i Grønland gældende. Der er samtidig indgået aftale mellem staten og hjemmestyret om, at pensionen til hjemmestyrets tjenestemænd – ligesom for de kommunale tjenestemænd – udbetales af staten.

Hjemmestyret har tilkendegivet et ønske om, at også løn- og ansættelsesvilkår for tjenestemænd m.v. forhandles af aftalenævnet. Dette har ført til overvejelser af, under hvilke betingelser sådanne forhandlinger kan ske. De betæneligheder, som i hjemmestyrekommissionens betænkning er anført som argument for, at aftalenævnet ikke bør blive umiddelbart kompetent til at indtræde som part i aftaler på tjenestemandsområdet, har ført ministeriet frem til erkendelse af, at en hensigtsmæssig

løsning må være at lade aftalenævnet forhandle løn- og ansættelsesvilkårene for tjenestemænd, men således at aftalenævnet afslutter sådanne aftaler på vegne staten, hjemmestyret og kommunerne i Grønland. Disse institutioner vil således efter det foreslåede fortsat være part i aftalerne, idet aftalenævnet alene indgår aftalerne efter bemyndigelse fra staten, hjemmestyret og de grønlandske kommuner.

Hjemmelen til denne bemyndigelse er for statstjenestemændenes vedkommende optaget i lovforslagets § 1, stk. 2, og der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse. En tilsvarende bemyndigelse forudsættes givet af Grønlands hjemmestyre og de grønlandske kommuner for disse myndigheders tjenestemænd.

Den eksisterende hovedaftale på tjenestemandsområdet omfatter udover tjenestemænd og pensionerede tjenestemænd også tjenestemandslignende personale. Omfanget af centralorganisationernes hidtidige forhandlingskompetence fremgår af hovedaftalen af 20. juli 1976 vedr. tjenestemænd i Grønland og de i medfør af denne indgåede særlige aftaler. Der er således ved lovforslaget ikke tilsigtet nogen indskrænkning i denne forhandlingskompetence.

De nærmere regler for aftalenævnets forhandlinger med tjenestemandorganisationerne vil blive fastlagt i en ny hovedaftale, som ministeren for Grønland, Grønlands hjemmestyre samt De grønlandske kommuners Landsforening på vegne de grønlandske kommuner indgår med tjenestemandorganisationerne til afløsning af den eksisterende hovedaftale mellem disse organisationer og ministeren for Grønland.

Til behandling af de særlige tjenestemandretlige spørgsmål har der været nedsat en arbejdsgruppe, hvori har været repræsenteret Tjenestemændenes Fællesudvalg, Ministeriet for Grønland, Grønlands hjemmestyre og De grønlandske kommuners Landsforening.

3. I det skøn, der i de almindelige bemærkninger til forslaget til lov om Grønlands hjemmestyre er givet over de *økonomiske og administrative konsekvenser*, herunder den forventede reduktion af statens administrative personale vedrørende Grønland pr. 1. januar 1981, er taget hensyn til, at en del af statens opgaver vedrørende løn- og ansættelsesforhold foreslås henlagt til et aftalenævn. Nævnets personalebehov kan ikke på nuværende tidspunkt nærmere vurderes, idet det må bero på forhandling mellem staten, hjemmestyret og De grønlandske kommuners Landsforening i forbin-

delse med nævnets etablering. Statens udgifter i forbindelse med nævnets drift forventes dog ikke at overstige statens besparelser som følge af, at visse statsopgaver vedrørende løn- og ansættelsesforhold henlægges til nævnet, idet udgifterne ved nævnets drift foreslås delt mellem staten, hjemmestyret og De grønlandske kommuners Landsforening, idet sidstnævnte i denne relation vil repræsentere samtlige grønlandske kommuner.

Med hensyn til lovforslagets enkeltheder henvises til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

I *stk. 1* fastlægges lovens anvendelsesområde. Loven omfatter fastlæggelse af løn- og ansættelsesvilkår for ansatte i den offentlige forvaltning i Grønland. Loven omfatter først og fremmest løn- og ansættelsesvilkår for ansatte under staten, Grønlands hjemmestyre og de grønlandske kommuner.

Ved fastlæggelsen af, hvorvidt en arbejdsgiver i øvrigt må anses for omfattet af »den offentlige forvaltning i Grønland«, skal der lægges vægt på en bedømmelse af den pågældende institutions organisatoriske placering, og kun i tilfælde, hvor denne kan give anledning til tvivl, tillige på, hvilke funktioner institutionen udøver. Udtrykket »offentlig forvaltning« har således samme indhold, som det tilsvarende begreb i lov nr. 280 af 10. juni 1970 om offentlighed i forvaltningen. Således kan institutioner, der er oprettet på privatretligt grundlag, som f. eks. selvejende institutioner og foreninger, kun henregnes til »den offentlige forvaltning«, såfremt de udøver offentlig virksomhed af mere omfattende karakter og derved er undergivet intensiv offentlig regulering, tilsyn og kontrol. Institutioner, der er organiseret i selskabsform, f. eks. aktieselskaber og interessentskaber, med staten, hjemmestyret eller kommunerne som deltager, falder uden for begrebet »den offentlige forvaltning«. Som eksempel på en sådan virksomhed kan nævnes Grønlandsfly A/S.

Løn- og ansættelsesvilkår for arbejdstagere, der er ansat uden for Grønland, er ikke omfattet af loven, selv om arbejdstagerne for en tid udfører arbejde i Grønland.

Det samme gælder løn- og ansættelsesvilkår for arbejdstagere, der er ansat i en institution med hjemsted i Grønland, såfremt ansættelsesområdet ikke omfatter Grønland.

Det forudsættes, at løn- og ansættelsesvilkårene i videst mulig udstrækning fastlægges ved afslut-

ning af kollektive overenskomster og aftaler med de pågældende lønmodtagerorganisationer. På en række områder har det imidlertid hidtil ikke været muligt for Ministeriet for Grønland at opnå overenskomstdækning, hvorfor det i mindre omfang har været nødvendigt at anvende ensidigt fastsatte generelle løn- og ansættelsesvilkår i form af regulativer samt i visse tilfælde individuelle kontrakter. Denne praksis vil formentlig også være nødvendig fremover.

I hjemmestyrekommissionens betænkning blev det som anført under de almindelige bemærkninger fundet nødvendigt, at aftaler om statstjenestemænds løn- og ansættelsesvilkår også efter hjemmestyrets indførelse indgås med staten som part, således at tjenestemændene ikke blev direkte omfattet af loven om aftalenævnet. Ønsket om at lade aftalenævnet være forum for forhandlingerne om tjenestemændenes løn- og ansættelsesvilkår har fundet udtryk i *stk. 2*, hvorefter aftalenævnet be myndiges til at afslutte aftaler og føre forhandlinger om løn- og ansættelsesvilkår for tjenestemænd m.v., der er omfattet af hovedaftalen vedrørende tjenestemænd i Grønland. Den kompetence, der tænkes overført til nævnet, er kompetencen på det såkaldte aftaleområde. Bestemmelser herom findes i lov om statens tjenestemænd i Grønland § 41, *stk. 1*, (generel aftalehjemmel) og § 15, *stk. 2*, (aftaler om boligbidrag). For hjemmestyrets tjenestemænd udøves forhandlingsbeføjelserne af hjemmestyret efter hjemmestyrets tjenestemandsløvs § 2, *stk. 2*. Reglerne for de kommunale tjenestemænd findes i § 60 i landstingslov nr. 2 af 14. maj 1979 om kommunalbestyrelser og bygeråd m.v. i Grønland. Herefter udøves forhandlingsbeføjelserne for kommunale tjenestemænd af hjemmestyret efter forhandling med De grønlandske kommuners Landsforening.

Det er som nævnt ikke hensigten med den anførte delegationsbestemmelse at indskrænke centralorganisationernes forhandlingsret, ligesom bestemmelsen ikke udelukker, at centralorganisationerne og aftalenævnet kan føre forhandlinger om spørgsmål, der ikke er omfattet af det egentlige aftaleområde.

I det omfang, der ikke kan opnås enighed om sådanne spørgsmål, skal aftalenævnet lade sagen gå til henholdsvis ministeren for Grønland og Grønlands hjemmestyre til afgørelse i overensstemmelse med reglerne i de respektive tjenestemandsløve. Efter indhentet udtalelse fra Lønningsrådet, såfremt dette er foreskrevet, træffer ministeren for Grønland afgørelse i sådanne sager i medfør af lov om statens tjenestemænd i Grønland §§ 43 og 44.

F.t.l. for Grønland om Det offentlige Aftalenævn

For hjemmestyrets tjenestemænds vedkommende træffes afgørelsen af hjemmestyret.

Aftalenævnet kan således ikke gyldigt træffe afgørelse om forhold, der i medfør af lov om statens tjenestemænd i Grønland § 41, stk. 3, ikke kan underkastes aftale.

Det følger af det anførte, at ministerens beføjelse i medfør af statstjenestemandslovgivningen til at udpege det i den grønlandske statstjenestemandslovs § 10 nævnte dispensationsnævn ikke berøres ved den foreslåede ordning. Ej heller udpegelsen af supplerende medlemmer til det i lovens §§ 46 og 47 nævnte Lønningsråd berøres. I alle tilfælde, hvor der skal ske forelæggelse for Lønningsrådet, skal denne forelæggelse ske gennem ministeren for Grønland. Det bemærkes, at tjenestemandsorganisationerne har en selvstændig ret til at indbringe sager for Lønningsrådet, og denne ret består fortsat uændret.

Skulle der opstå tvivl om fortolkningen af indgåede aftaler, eller skulle en arbejdsgiverpart eller en centralorganisation få opfattelsen af, at der foreligger aftalebrud, vil forholdet som hidtil kunne indbringes for den særlige tjenestemandsvoldgift, der er kompetent såvel for statens, hjemmestyrets som for kommunernes tjenestemænd. Der er således ikke ved den foreslåede bemyndigelse tilset givet aftalenævnet særlig klageadgang for denne voldgift.

Til § 2

Om baggrunden for oprettelsen af aftalenævnet henvises til de almindelige bemærkninger.

I forslaget § 2 er anført lovens overordnede formål, nemlig gennem etablering af et særligt nævn – »Det offentlige Aftalenævn« – at virke for en harmonisering af løn- og ansættelsesvilkårene for sammenlignelige stillingskategorier under alle offentlige arbejdsgivere i Grønland. Det er med loven tilsigtet at modvirke en på forskelligartede lønvilkår m.v. baseret konkurrence om arbejdstagere mellem de offentlige arbejdsgivere. Disse formål, der er behandlet under de almindelige bemærkninger, skal søges realiseret dels gennem en centralisering af forhandlingsretten på arbejdsgiversiden, dels derved, at aftalenævnet kan vejlede arbejdsgiverne i fortolkningsspørgsmål vedrørende de af nævnet indgåede kollektive overenskomster og aftaler m.v.

Deltagerne i aftalenævnet er staten, Grønlands hjemmestyre og de grønlandske kommuner, repræsenteret ved De grønlandske kommuners Landsforening, jfr. § 5.

Til § 3

Ifølge hjemmestyrekommisionens betænkning skal aftalenævnet alene varetage generelle, kollektive aftaleforhold, hvorimod forvaltningen af de enkelte ansattes personaleforhold i princippet falder uden for aftalenævnets kompetence. Personaleforvaltningen, herunder fastlæggelse af personalenormeringer, ansættelser og afskedigelser, henhører som hidtil under de enkelte arbejdsgivere.

I forslaget § 3 fastlægges aftalenævnets kompetence i arbejdsretlige forhold.

I *stk. 1* foreslås, at aftalenævnet er eneberettiget til at varetage partsbeføjelser i arbejdsretlige anliggender på statens, hjemmestyrets og de grønlandske kommuners vegne. Indholdet af disse beføjelser fastlægges nærmere i *stk. 2* og *3*.

En nødvendig forudsætning for, at lovens formål, jfr. forslaget § 2, kan realiseres, er, at de offentlige arbejdsgivere i Grønland samordner deres økonomiske interesser i forbindelse med indgåelse og opsigelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v. Dette hovedsynspunkt har fundet udtryk i *stk. 2*, idet bestemmelsen fastslår, at nævnet alene retsgyldigt kan indgå og opsigse kollektive overenskomster og aftaler m.v. for de offentlige arbejdsgivere. Samtidig indebærer bestemmelsen, at arbejdstagerorganisationerne klart kan identificere arbejdsgiverparten i overenskomsterne m.v. Bestemmelsen indebærer endvidere, at nævnet tillægges kompetence til at udstede eller godkende regulativer.

Efter *stk. 3* er det endvidere aftalenævnet, der har afgørelseskompetencen med hensyn til iværksættelse af arbejdsretlige forholdsregler (lock-out, boykot m.v.), ligesom aftalenævnet repræsenterer arbejdsgiversiden under mægling og voldgift. Lov nr. 317 af 13. juni 1973 om arbejdsretten og lov nr. 5 af 18. januar 1934 om mægling i arbejdsstridigheder med senere ændringer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 559 af 21. december 1971, gælder ikke for Grønland. Aftalenævnet er derfor henvist til at søge sin hjemmel for udøvelsen af disse beføjelser i bestående hovedaftaler eller overenskomster.

Som et nødvendigt modstykke til de pligter, der knytter sig til partsfunktionerne, kan aftalenævnet give de enkelte offentlige arbejdsgivere retningslinier til afklaring af fortolkningstvivl etc. i forbindelse med anvendelsen af overenskomsterne.

Til § 4

Forslaget § 4 fastslår, at på områder, hvor aftalenævnet har indgået kollektive aftaler eller over-

enskomster vedr. løn- og ansættelsesvilkår, må arbejdsgivere i den offentlige forvaltning i Grønland kun ansætte arbejdstagere på de i aftalerne eller overenskomsterne fastsatte vilkår. Tilsvarende gælder for de af nævnet udstedte eller godkendte regulativer.

Bestemmelsen, der må ses i sammenhæng med § 2, opstiller et værn imod, at der på overenskomstdækkede områder sker en utilsigtet lønglidning gennem en uensartet lønpolitik de offentlige arbejdsgivere imellem. Det er med bestemmelsen forudsat, at aftalenævnet har indseende med personaleforvaltningen, idet de i nævnet repræsenterede myndigheder i kraft af deres instruktionsbeføjelse skal påse, at overenskomsternes bestemmelser efterleves.

Bestemmelsen vedrører som nævnt de ansættelser, der sker i henhold til en mellem aftalenævnet og vedkommende lønmodtagerorganisation indgået overenskomst samt tillige regulativområdet. På områder, der ikke er overenskomstdækket, kan der ske ansættelse på særlige mellem arbejdsgiveren og den pågældende arbejdstager aftalte vilkår. Det er dog en klar forudsætning, at sådanne vilkår ikke væsentligt må afvige fra løn- og ansættelsesvilkår for sammenlignelige arbejdstagergrupper. Det er ved forhandlinger mellem Ministeriet for Grønland, Grønlands hjemmestyre og De grønlandske kommuners Landsforening fastlagt, at der i aftalenævnet skal finde en samordning sted for så vidt angår de enkelte offentlige arbejdsgivers individuelle ansættelser på ikke-overenskomstdækkede områder.

Til § 5

Af forslagens § 5 sammenholdt med forslagens § 8 fremgår, at aftalenævnet er opbygget med en bestyrelse og et sekretariat. Efter loven og i overensstemmelse med sædvanlig forvaltningsretlig praksis er bestyrelsen den kompetente beslutningsmyndighed i alle aftalenævnets anliggender. Med opdelingen af aftalenævnets handleorganer i en bestyrelse og et sekretariat er det forudsat, at bestyrelsen navnlig varetager de overordnede funktioner af retningsgivende karakter, medens sekretariatet varetager de daglige forretninger. I relation til overenskomstforhandlinger vil bestyrelsen således formulere arbejdsgiversidens forhandlingsoplæg, medens det vil være mest hensigtsmæssigt, at sekretariatet varetager de enkelte forhandlinger med organisationerne efter bestyrelsens nærmere retningslinier.

Forslagens § 5 indeholder de formelle regler for bestyrelsens sammensætning og virksomhed.

I *stk. 1* redegøres for bestyrelsens sammensætning. Bestyrelsen består af i alt 7 medlemmer, hvor formanden udnævnes af statsministeren, medens 2 medlemmer udpeges af ministeren for Grønland, 2 af Grønlands hjemmestyre og 2 af De grønlandske kommuners Landsforening. Formandsudnævnelsen forudsætter enighed mellem staten, hjemmestyret og kommunernes landsforening. Det er ikke tilsigtet med bestemmelsen at udelukke, at formanden skal kunne udnævnes for flere perioder. Af hensyn til kontinuiteten i nævnet må det forventes, at formanden genudnævnes.

I *stk. 2* foreslås, at bestyrelsen kun er beslutningsdygtig, dersom formanden og mindst 1 medlem fra hver af de i nævnet repræsenterede myndigheder er til stede. Bestemmelsen sikrer, at en myndighed ikke på grund af forfald udelukkes fra at gøre brug af voretten, jfr. § 6.

Stk. 3 tillægger formandens stemme afgørende vægt i tilfælde af stemmelighed. En sådan bestemmelse, der er i overensstemmelse med sædvanlig forvaltningsretlig praksis, er nødvendig for i alle forhold at sikre nævnets beslutningsdygtighed.

Efter *stk. 4* skal alle beslutninger i umiddelbar tilknytning til det beslutningstagende møde indføres i beslutningsprotokollen. Protokollen skal underskrives af de tilstedeværende bestyrelsesmedlemmer efter mødet. Bestemmelsen skal bl. a. ses i sammenhæng med vetobestemmelsen i forslaget § 6, idet det vil være af betydning klart at kunne identificere, i hvilket omfang og på hvilke områder en af de i nævnet repræsenterede myndigheder har benyttet sin adgang til at tage forbehold. Det er forudsat, at mindretalsudtalelser kan tilføres protokollen.

Til § 6

Ifølge hjemmestyrekommisionens forslag skal der for deltagerne i aftalenævnet være adgang til at nedlægge veto mod en beslutning i bestyrelsen ved at forlange eget personale undtaget fra en beslutning om at gennemføre visse ansættelsesvilkår. Virkningen heraf skulle være, at aftalenævnet ved indgåelse af overenskomster og aftaler ikke kunne lade bestemmelser, som er omfattet af en deltagers forbehold, få virkning for denne deltagers personale. I øvrigt skulle forbeholdet kunne gennemføres enten ved i en i øvrigt fælles overenskomst at indsætte en særbestemmelse alene for den pågældende deltagers personale, eller, hvis forbeholdet omfattede andet end et enkelt vilkår, ved at aftalenævnet skulle indgå en særskilt overenskomst for denne deltager. Den myndighed, der har nedlagt veto, træffer således bestemmelse om, på hvilke vilkår

aftalenævnet i stedet skal indgå overenskomsten eller aftalen for de pågældende arbejdstagere.

Formålet med vetoretten var i betænkningen beskrevet som en garanti for, at ingen af deltagerne ved flertalsbeslutning i bestyrelsen skulle kunne tvinges til at tilslutte sig udgiftskrævende ansættelsesvilkår, som deltageren ikke ønsker.

Forslagets § 6 er affattet i overensstemmelse med betænkningens forslag.

Til § 7

Ved *stk. 1* foreslås bestyrelsen tillagt kompetence til at opstille regler for den interne organisation, herunder fastlægge, i hvilket omfang sekretariatschefen og andre skal kunne handle på bestyrelsens vegne (prokura). Om forholdet mellem bestyrelse og sekretariat henvises i øvrigt til bemærkningerne til forslagets § 5.

I *stk. 2* foreslås, at der skal være enighed mellem de i nævnet repræsenterede myndigheder om den interne organisation m.v.

Til § 8

Der er i bemærkningerne til forslagets § 5 ovenfor redegjort for opbygningen af aftalenævnets handleorganer, herunder forholdet mellem bestyrelse og sekretariat.

Af *stk. 1* fremgår, at aftalenævnets daglige forretninger varetages af et sekretariat, der ledes af en sekretariatschef. I hvilket omfang sekretariatschefen skal kunne forpligte aftalenævnet over for tredemand, beror på bestyrelsens nærmere bestemmelse.

Det må forventes, at sekretariatschefen varetager den løbende kontakt med lønmodtagerorganisationerne, ligesom aftalenævnets interne organisation gør det hensigtsmæssigt, at sekretariatschefen forestår de egentlige overenskomstforhandlinger.

Efter bestemmelsen i *stk. 2* foreslås sekretariatet opdelt i en afdeling i Grønland og en afdeling i Danmark. Hver afdeling ledes af en afdelingsleder.

Denne opdeling er begrundet i hensynet til kontakten med lønmodtagerorganisationerne, idet disse er domicileret såvel i Grønland som i Danmark.

Til § 9

Udgifterne til nævnets virksomhed foreslås lige-
ligt delt mellem staten, hjemmestyret og de grøn-

landske kommuner. Ligesom samtlige kommuner i Grønland, jfr. § 2, er repræsenteret i aftalenævnet ved de af De grønlandske kommuners Landsforening udpegede medlemmer, påhviler udgiften til nævnets virksomhed samtlige kommuner med en af bestyrelsen i enighed fastsat andel, der i mangel af anden vedtagelse udgør 1/3. Medlemskab af De grønlandske kommuners Landsforening har således ingen betydning for pligten til at bidrage til nævnets virksomhed. Såfremt bestyrelsen anser en anden fordeling af udgifterne for ønskelig, kan den i enighed vedtage en sådan.

Til § 10

Bestemmelsen indeholder en fordelingsnøgle for de ydelser, der måtte blive pålagt eller tilkendt aftalenævnet som part i arbejdsretlige tvister.

Udgangspunktet for fordelingen er en opgørelse over de af tvisten omfattede arbejdstagere fordelt på stat, hjemmestyre og kommunerne. De herved fremkomne forholdstal anvendes på fordelingen af den eller de pågældende ydelser.

Dog kan bestyrelsen efter *stk. 2* eenstemmigt vedtage en anden fordeling.

Til § 11

Som en konsekvens af den kompetence, der er tillagt nævnet, foreslås det, at beslutninger, der træffes af bestyrelsen, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Til § 12

Langt den overvejende del af de gældende overenskomster for ansatte i den offentlige forvaltning i Grønland udløber pr. 1. april 1981. Det foreslås derfor i *stk. 1*, at loven træder i kraft pr. 1. oktober 1980, således at der er rimelig tid til etablering af aftalenævnet, inden forhandlinger med personaleorganisationer om nye overenskomster skal påbegyndes.

Ved lovens ikrafttræden henlægges en række opgaver, der hidtil har været varetaget af ministeren for Grønland, til aftalenævnet. Som følge heraf foreslås det i *stk. 2*, at aftalenævnet – inden for lovens anvendelsesområde – indtræder i de rettigheder og forpligtelser, som følger af overenskomster og aftaler indgået af ministeren for Grønland før lovens ikrafttræden.